

RTR vul esser ina fanestra simpatica e cumpetenta

La Quotidiana en discurs cun la nova directura da Radiotelevisiun Rumantscha Ladina Heimgartner

CUN LADINA HEIMGARTNER
HA DISCURRÌ MARTIN CABALZAR

■ **Cun il cumenzament d'avust 2014 vegn Ladina Heimgartner a surpigliar la direcciun da Radiotelevisiun Rumantscha sco successura da Mariano Tschuor. La Quotidiana ha nizzegià la chaschun da discuerer cun la nova directura da RTR.**

Tge sa mida cun Ladina Heimgartner sco nova directura da RTR?

Ladina Heimgartner: Jau sun per ina giada elegida en vegn a cumenzar mia nova incarica il cumenzament d'avust. Sche Vus vulais avair ina resposta in pau pli concreta sin questa dumonda pudais Vus tschentar ella en in onn. Quai che vegn en scadin cas a sa midar è l'access al mund digital. Il publicum è pli e pli en l'internet ed adina main sin las medias linearas classicas sco radio e televisiun. Da quest svilup vegn era la Svizra Rumantscha a stuair tagnair quint ed el vegn ad occupar fermamain tut ils responsabels ils proxims onns.

**Tge ha insumma motivà Vus d'abandonar il post da stab da la direcciun generala da la SRG SSR a Berna per surpigliar la direcciun da RTR a Cui-
ra?**

Suenter esser stada engaschada passa 11 onns sco schurnalista qua en il Grischun ed ils ultims trais onns en la direcciun generala da la SRG SSR a Berna, nua che jau hai emprendì d'enconuscher il management, la strategia e la politica ed enfilà ina vasta rait da contacts hai jau gi veglia da puspè returnar pli datiers dal program. En mia nova funcziun sun jau pli manivel dals programs e sai uss applitgar quai che jau hai emprendì sco manadra da la partiziun «Martgads e qualitat» en la direcciun generala. La direcciun da RTR è ina posiziun ideala per pudair far quai.

Vus avais gi demissionà avant che la piazza en la direcciun da RTR saja vacanta. Avais Vus gia aspirà avant sin quest post u avevas Vus auters plans?

Na, jau n'hai gi nagins auters plans. Jau hai schon gi l'intenziun da candidar per questa incarica. Sche quai na fiss betg reussì avess jau probabel tuttina tschertgà ina piazza tar las medias, dentant ina incumbensa pli da manivel dal program.

Èsi pia tuttina la finala stà il directur general Roger de Weck che ha enfilà quest deal cun il stgomi da piazza da Ladina Heimgartner e Mariano Tschuor?

FOTO O. ITEM

In deal n'è quai betg stà. Quai na permettan las structuraz da la SRG SSR betg. Il directur da la SRG SSR Roger de Weck n'ha betg la cumpetenza d'instradar in tal deal. La successiun da Mariano Tschuor è vegnida proponida da la suprastanza da la SRG.R suenter ina procedura fitg professiunala da recrutaziun. Jau ma sun annunziada sco tschels er ed hai fatg in assesment e la finala è la suprastanza apparentamain sa decidida unanimamain per mia persuna.

Radiotelevisiun Svizra rumantscha han pliras incumbensas: infurraziun, divertiment e promoziun da lingua e cultura. Tgenina da questas incumbensas è per Vus la pli impurtanta?

Quai che Vus numnais èn las incumbensas dal service public che èn franca-das en la concessiun da radio e televisiun. Tut las trais finamiras numnadas han la medema impurtanza. En il Grischun ed en la Svizra rumantscha èn la promoziun da lingua e cultura segirain insatge impurtant. Mo er l'aspect da la democrazia, quai vul dir infurmar uschè transparent sco pussaivel ed uschia che la gliued è abla da furmar in'atgna opiniun per alura savair s'exprimer cumpetentamain a l'urna è in'incumbensa absolutamain centrala. In bun schurnalissem sto ademplier auts criteris da qualitat.

Fin qua essas Vus s'occupada en Voss engaschament professiunal cunzunt cun dumondas da qualitat. Vegn

quai er ad esser tar RTR tant schurnalisticamein sco linguisticamain ina finamira centrala?

En mia incumbensa actuala sun jau stada responsabla per la partiziun «Martgads e qualitat». Quai na vul dentant betg dir che jau hai guardà la «Tageschau» ed alur fatg in mail a la redacziun tge che è stà bun u mal. Jau hai gi l'incumbensa da procurar ch'ils instruments per garantir la qualitat pretendida da las emissiuns saja avant maun. Quai include per exempel feedbacks, sesidas da team e l'elavuraziun da manuals correspundents. Quai vegn er ad esser mia finamira tar RTR: garantir process nets e corrects. Quels impuls pren jau cun mai da Berna a Cui-
ra. Per las medias e cunzunt per las medias publicas è la qualitat ina finamira absolut centrala.

Critigada vegn magari era la qualitat linguistica da RTR. Co quintais Vus pudair far meglierament sin quest sector?

La qualitat linguistica è in pau in tema spezial tar nus Rumantschs. Dapi onns èn vegnidas instradadas sin quest sector mesiras per meglierar la qualitat, saja quai cun scolaziuns internas, coachings etc. Igl è cler che persunas che cumenzan a lavurar per RTR na discurren betg dal cumenzament ennà pefect rumantsch. Quai è ina realitad e quella stuain nus viver ed era schar reger en quai grà ina tscherta toleranza. Ins sto en scadin cass restar lundervi.

Co vai vinavant cun l'adiever dals

idioms e dal rumantsch grischun tar RTR. Èsi da quintar qua cun midadas da la pratica vertenta?

Na. Jau chattel che RTR ha chattà en quest regard in fitg bun equiliber. Ils bulletins da novitads èn en rumantsch grischun e correspundan uschia a la pratica da la Svizra tudestga nua che las novitads vegnan preschentadas en tudestg da scrittira. Tar moderaziuns duai dentant vegnir pledà sco il pical è creschì, pia en ils idioms.

Duvrassi insumma la RTR sch'ella avess betg era la funcziun da promover il rumantsch?

Jau crai e sun pervadida da quai. La Svizra quadrilingua vegn suttastitgada en nossa constituziun, en la lescha ed en nossa concessiun da la SRG SSR. Ergo ha era RTR l'obligaziun da tegnair ensemen noss pajais e d'evitar che noss pajais crodia dapart. Sut quel aspect è il barat da las culturas d'eminente impurtanza. Damai ch'i exista ina normalitad rumantscha che n'è betg mo folclora sco blers pensan ha quella gruppa linguista er il dretg d'avair in med che l'accumpogna en il mintgadi.

Il president da la SRG.R Oscar Knapp ha menziunà dacurt che RTR sa chattia puncto finanzias e personal en ina situaziun detg confortabla, schizunt da luxus. Constat quai?

Jau na sai betg en tge connex che Oscar Knapp ha ditg quai. Che RTR saja in luxus, quai na suttascrivess jau betg.

La quadrilinguitad e francada en nossa constituziun federala e quai pretenda er ina tscherta solidaritad da las maioritads cun las minoritads. Il service public viva mo grazia a questa solidaritad. Da quai profitain era nus Rumantschs sco la pli pitschna minoritad linguistica.

Co quintais Vus pudair posiziunar RTR entaifer la SRG en l'avegnir?

Jau crai e sun pervadida che RTR pudess vegnir anc pli activ. La tenuta da far da pover e dir nus povrins duvrain sustegn, quai na persvada betg pli. Sche nus pudain dentant mussar sco Rumantschs che nus avain capacitads e faschain lavur da qualitat pudain nus sa posiziunar meglier sin champ naziunal e schizunt internaziunal. Quai han ils sportists rumantschs dal reminent demonstrà eclatantamain als gieus olimpics a Sotschi. Jau sun pervadida che nus vain personalitads intelligentas, cun ideas e cun scharme e pudain documentar che nus contribuim era nossa part al success general è quai ina situaziun da win win che augmenta nossa reputaziun ed acceptanza anovers. I sto esser in dar ed in prender.

En la Svizra rumantscha èn radio e televisiun dotads relativamain bain cun meds finanzials e cun personal en cumparegliaziun cun las gasettas? Na fiss ina cooperaziun anc pli intensiva betg cunvegna?

Quai vala la paina d'examinar. Il directur actual Mariano Tschuor ha gia instradà cun il «Content rumantsch» tschertas emprovas en questa direcciun. Dentant apparentamain senza grond resun tar ils editurs responsabels. Sch'i dat pussaivladads da cooperaziuns pli intensivias nua che tuts pon profitar sun jau averta. Plans concrets na datti dentant betg.

Tgenina e la sfida principala da RTR en ils proxims onns?

I dat diversas sfidas. In'emprima sfida è la digitalisaziun. Quà sa tracti da conquistar in champ dal tuttatfatg nov. Qua ston ins anc empender bler. Far multimedia n'è betg simplamain metter video sin online. Qua datti autras reglas ed in'otra logica. Quai è ina sfida che vegn savens sutvaletada. In'ulteriura sfida è da restar en contact cun la gliued. Quai daventa adina pli impurtant, radio e televisiun n'èn betg meds unilaterals, mabain meds da dialog. Plinavant vulain nus restar ina fanestra simpatica e cumpetenta vers il rest da la Svizra.